

Onderwerp

Verslagen eerste participatieronde Omgevingsvisie

Kern mededeling:

In december 2024 zijn er vier participatiebijeenkomsten geweest in het kader van de Omgevingsvisie. In deze eerste participatieronde zijn de u bekende scenario's toegelicht en is de deelnemers gevraagd hierop te reflecteren en voor- en nadelen mee te geven. De verslagen vormen input voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. Met deze mededeling worden ook uw Staten alvast geïnformeerd over de opbrengst van deze eerste participatieronde.

Mededeling:

In april '24 hebben uw Staten, gelijktijdig met de startnotitie voor de Omgevingsvisie, een participatieplan vastgesteld.

Hierin zijn twee participatierondes opgenomen. De eerste ronde in de scenariofase en tweede ronde over het (nog uit te werken) keuzedocument.

Op 16 oktober zijn de scenario's toegelicht aan uw Staten. Deze zelfde scenario's zijn gebruikt bij de eerste participatieronde die gehouden is in december.

Er zijn in deze ronde vier verschillende sessies gehouden; één sessie met maatschappelijke partijen (strategiesessie) en drie sessies met inwoners (de regiosessies).

In de verslagen (zie bijlagen), die ook zijn toegestuurd naar de deelnemers, kunt u teruglezen welke werkvormen zijn gebruikt en welke reflecties de deelnemers hebben gegeven op de verschillende onderdelen van de scenario's.

Aanvullend op de in december gehouden participatiesessies is aan de Jongerenraad gevraagd om een advies uit te brengen. Daarnaast is ook nog een werksessie met studenten in voorbereiding.

Het totaalresultaat van de verschillende participatie-onderdelen zal als input dienen voor het keuzedocument dat dit voorjaar aan uw Staten zal worden voorgelegd.

Enkele 'rode draden' die uit de verslagen naar voren komen zijn dat de meeste deelnemers aangeven dat sturing door de overheid gewenst is en dat er behoefte is aan een lange termijnvisie voor grote vraagstukken zoals woningbouw, mobiliteit en klimaatadaptatie. Daarnaast wordt het open agrarische landschap gezien als unieke kwaliteit die behouden moet blijven. Tenslotte maken deelnemers zich zorgen over het verdwijnen van essentiële voorzieningen, zoals winkels, scholen of een huisartsenpost.

De scenario's 'Doelmatig Flevoland' met efficiënte zonering, technologische oplossingen en 'Robuust Flevoland' met meer ruimte voor oplossingen die gebaseerd zijn op water- en bodemomstandigheden werden het vaakst als positief bestempeld.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Participatieverslag strategiesessie	3365796	ja
Participatieverslag regioatelier Emmeloord	3365797	ja
Participatieverslag regioatelier Dronten	3365798	ja
Participatieverslag regioatelier Almere	3365799	ja

Registratienummer

3365571

Datum

25 februari 2025

Expertiseteam

ETRL

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Reus, J. de

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

Verslag strategiesessie

Datum: 26 november 2024, 15:00-17:00

Locatie: ProefLokaal, Marie Curielaan 1, 1341 BA Almere, Nederland.

Deelnemende organisaties: Landschapsbeheer, GGD Flevoland, ROC Flevoland, Afvalzorg Kwintes, GGZ-MO, Stichting Regenboogbuurt, Windesheim Flevoland, ROC Flevoland, IVN Flevoland, Inretail / Lokaal Retailbelang, RWS, Natuur & Milieufederatie Flevoland, ANWB, Flever, Flevolandschap, NV Afvalzorg, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Land-ID & Bureau Buhrs.

Opzet verslag: Dit verslag is een samenvatting van de opgehaalde inbreng bij de werkvormen. De inleidende powerpoint presentatie is meegestuurd als bijlage bij dit verslag.

Over de Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnplan van de provincie Flevoland. In een omgevingsvisie staan de ambities en doelen die de provincie heeft voor de leefomgeving. Met als grote vraag: hoe ziet Flevoland er in 2050 uit? Hoe en waar wordt er gewoond, gewerkt en geleefd? En hoe wordt de schaarse ruimte in de provincie ingericht? Welke maatschappelijke kansen, opgaven en uitdagingen zijn er en welke oplossingen kunnen daarvoor bedacht worden?

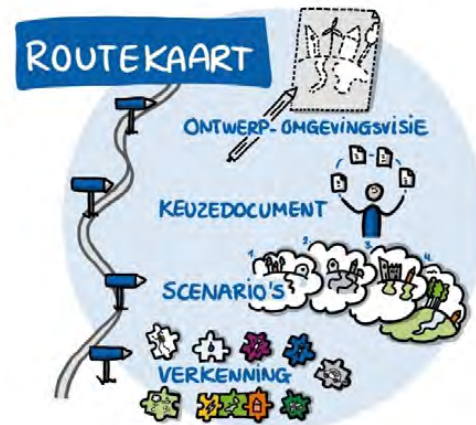
Participatie over scenario's

De routekaart voor het maken van de nieuwe omgevingsvisie bestaat uit vier fasen. De bijeenkomst waar dit verslag over gaat, maakt deel uit van de tweede fase. Voor deze fase heeft de provincie vier verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van Flevoland opgesteld. Deze extreme scenario's helpen om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van verschillende ontwikkelrichtingen. Het doel is niet om één scenario te kiezen, maar om kansen, risico's en de voorkeuren van Flevoland in beeld te brengen.

De scenario's zijn tijdens meerdere bijeenkomsten getoetst bij verschillende doelgroepen zoals bij andere overheden, maatschappelijke partners en inwoners. Naast deze strategiesessie op 26 november 2024 organiseerde de provincie Flevoland drie regioateliers in Almere, Emmeloord en Dronten op 2, 3 en 9 december. Ook werd er een fotoactie georganiseerd over de identiteit van Flevoland. Daarnaast deelt de Jongerenraad van Flevoland hun visie op de scenario's.

De vervolgstappen

De verzamelde input uit de participatie brengt de provincie samen in een keuzedocument met een of meerdere alternatieven voor een realistische omgevingsvisie. Daarna volgt een nieuwe participatieronde, die zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2025. De laatste stap van dit proces is het opstellen van een ontwerp omgevingsvisie dat aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Na deze besluitvorming wordt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Hier kan iedereen op reageren. Begin 2026 is de definitieve omgevingsvisie gereed.

Gebruikte werkvormen

- Hoop en vrees (individuele opdracht):

Bij binnenkomst kozen de deelnemers een afbeelding die staat voor hun hoop en hun vrees voor de toekomst van Flevoland. Ze beantwoordden daarbij twee vragen: Hoe hoop je dat Flevoland er in 2050 uit ziet? En wat is je vrees als je aan het Flevoland van de toekomst denkt? Op de achterkant van de foto's schreven ze een korte toelichting om hun keuze uit te leggen.

- Reflectie op de scenario's (groepsopdracht):

De deelnemers brachten per scenario de kansen en knelpunten in kaart. Het doel van deze werkvorm was om vrij te denken en alle mogelijke kanten van de scenario's te belichten. Dit gebeurde door in te leven in twee rollen: een optimist en een pessimist. Als afsluiting werden de elementen uit de scenario's besproken die de deelnemers aan de provincie mee wilden geven voor de volgende fase en welke beter achtergelaten konden worden.

- Keuzekaart per thema (individuele opdracht):

Aan het einde van de sessie kregen de deelnemers de gelegenheid om een keuzekaart in te vullen. Dit was een individuele opdracht waarbij elke deelnemer per thema een voorkeursscenario kon aangeven. De thema's waren: mobiliteit en energie, klimaatadaptatie, economie, natuur, landbouw, wonen en gezondheidszorg.

Resultaat Hoop en Vrees

De deelnemers kozen een afbeelding die staat voor hun hoop en vrees over de toekomst van Flevoland. De gekozen foto's zijn te zien in de afbeelding. De opsomming hieronder is een samenvatting van de toelichtingen die deelnemers op de achterkant van hun foto schreven.

Resultaten Hoop

Natuur

- Een balans tussen natuur en economische bedrijvigheid.
- Het behoud van karakteristieke, open en groene landschap van Flevoland. Daarvoor moet ruimte blijven voor natuur, stadslandbouw, en recreatie.
- De geschiedenis en het erfgoed van Flevoland worden als waardevol beschouwd, zoals de Post'65-architectuur, het open karakter, en de pioniersgeschiedenis. Er moet respectvol met dit erfgoed omgegaan worden, ook als het om minder gewaardeerde periodes gaat.

Landbouw

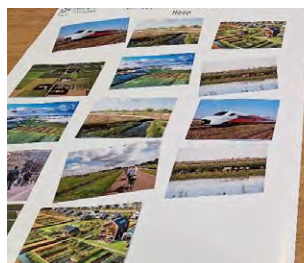
- Verduurzaming van agrarische bedrijven en integratie van natuur met landbouw.
- Een harmonieuze combinatie van functies: wonen, werken, landbouw, natuur, en technologie.
- Innovatie wordt genoemd als een belangrijke pijler, waarbij technologie, stadslandbouw en nieuwe vormen van woningbouw onderdeel zijn van de gewenste toekomst.

Mobiliteit & energie

- Hoogwaardige OV-verbindingen (zoals de Lelylijn) en lokaal openbaar vervoer. Ook moet er worden ingezet op het versterken van fietsnetwerken.
- De '15-minuten stad' wordt genoemd als voorbeeld van hoe alles lokaal bereikbaar moet zijn.
- Verbondenheid: 'mensen, kansen en oplossingen dichtbij elkaar'

Zorg

- Aantrekkelijk voor verschillende groepen: bewoners, ondernemers, en bezoekers.
- Leefbare steden en dorpen met vitale voorzieningen (zoals retail, horeca, zorg, en cultuur).

Resultaten Vrees

Economie

- Men vreest dat economische belangen, zoals logistieke hubs en vervuilende industrieën, boven duurzaamheid en leefbaarheid worden geplaatst
- 'Verdozing' van Flevoland door logistieke hubs en zeer grote internationale bedrijven, die vershraling van het landschap veroorzaken.
- Flevoland moet geen een verlengstuk worden van de regio Amsterdam.
- Ontwikkelingen in retail, zoals outletcentra en online-retaildistributie, bedreigen de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van dorpen en steden.

Wonen

- Volbouwen van provincie met woningen en wegen, waardoor er onvoldoende ruimte overblijft voor recreatie, frisse lucht en groen. Angst dat kinderen opgroeien in een 'betonnen wereld', met beperkte toegang tot natuur en frisse lucht.
- Leegstand in binnensteden en dorpen, met een vershraling van sociale en economische functies als gevolg.
- De verstedelijking wordt ook gekoppeld aan het verdwijnen van de karakteristieke openheid van Flevoland.

Mobiliteit & energie

- Focus op technologische duurzaamheidsoplossingen, zoals windmolens en zonnepanelen, tast het landschap aan. Dit gaat ten koste van waardevolle grond voor andere functies.

Zorg

- Zorg en welzijn staat onder druk in steden en dorpen. Het is onzeker of groei kan worden opgevangen zonder kwaliteit in te leveren.

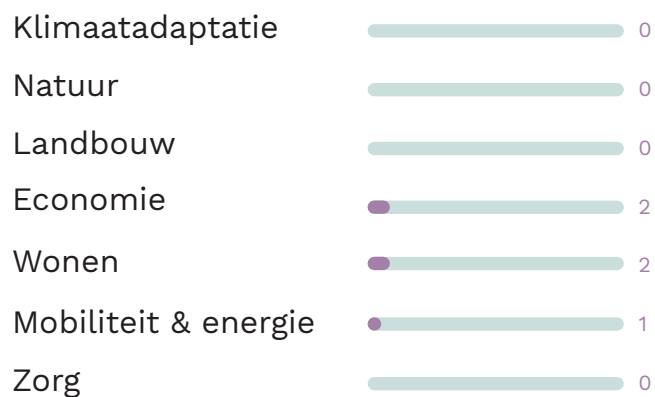

Resultaat voorkeurstemmen keuzekaart. Samenvatting per thema

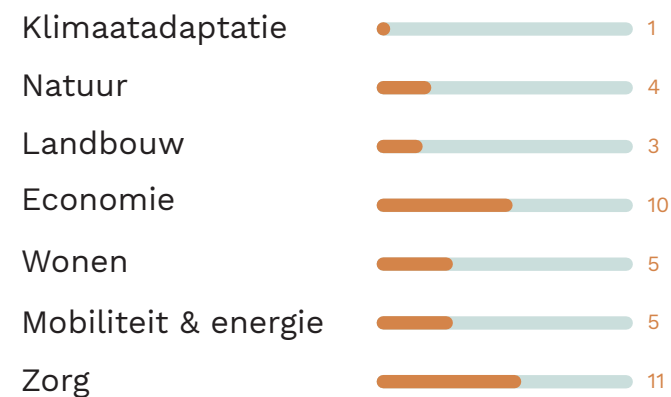
De deelnemers konden een keuzekaart invullen waarin men een voorkeursscenario kon kiezen per thema. Het resultaat is hier samengevat in aantal stemmen per thema weergegeven in de balkjes.

Innovatief Materiële welvaart - Clusteren

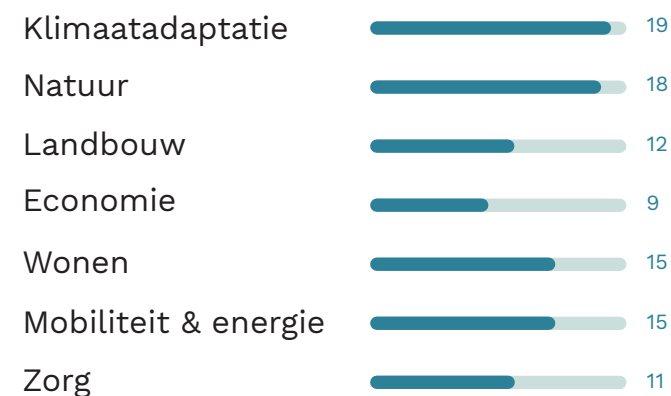
Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Actief Individueel welzijn - Mozaïek

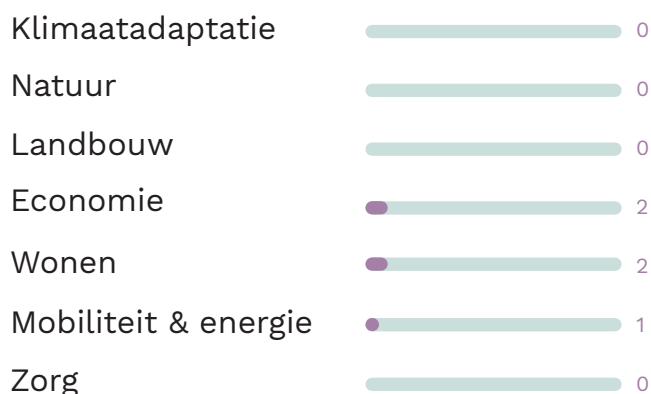
Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Innovatief

Materiële welvaart - Clusteren

Resultaat voorkeurstemmen keuzekaart

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Kansen

Mobiliteit

- De OV verbindingen kunnen verbeterd worden: onder andere de verbindingen richting Amsterdam en de Veluwe.

Innovatie en technologie

- Meer innovatie en efficiënter grondgebruik.
- Technologie wordt gezien als oplossing voor diverse uitdagingen.
- Flevoland kan zich positioneren als kennis- en innovatieland, met focus op landbouw, energie en mobiliteit.

Natuur en leefomgeving

- Aantrekkelijke woonomgeving, met heerlijk buiten wonen in balans met natuur.
- Natuur dichtbij mensen, met mogelijkheden voor houtproductie en wonen in natuurlijke gebieden.

Economische ontwikkeling

- Steden clusteren om betere toegang te bieden tot voorzieningen zoals zorg, scholen en werkgelegenheid.
- Economische ontwikkelingen volgen en versterken door slimme samenwerkingen.
- Flevoland biedt een economische impuls via efficiënte landbouw en innovatie.
- Kans om leegloop in Noordoostpolder en oostelijk Flevoland te benutten voor herinrichting en nieuwe functies.

Knelpunten

Identiteit en cohesie

- Flevoland dreigt unieke identiteit te verliezen door economische en stedelijke ontwikkelingen.
- Er is een toenemende ongelijkheid tussen stad en platteland, rijk en arm, en binnen bevolkingsgroepen.
- Welvaart wordt verward met welzijn, wat zorgt voor minder aandacht voor sociale samenhang en brede zorg voor inwoners.

Natuur en duurzaamheid

- Beperking van biodiversiteit en verlies van robuuste natuur door economische prioriteiten en landbouw zonder integratie met natuur.
- Bouw in kwetsbare gebieden zoals Natura 2000 en het Markermeer bedreigt rust, ruimte en natuurwaarden.
- Droogte- en wateropgaven blijven onopgelost, wat leidt tot negatieve effecten op mens en natuur.

Leefbaarheid

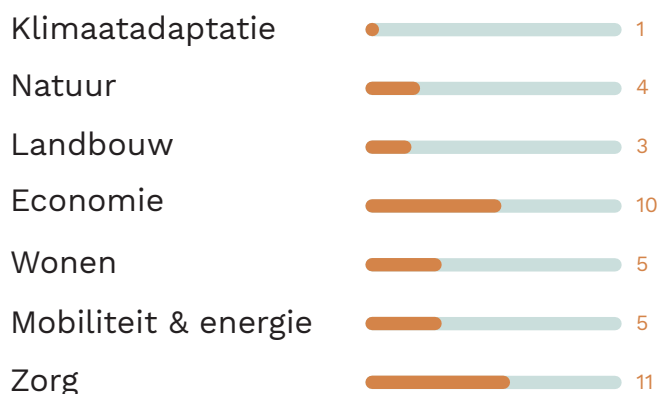
- Voorzieningen verschraken en worden onbereikbaar, vooral in de Noordoostpolder.
- Recreatief groen is onvoldoende toegankelijk nabij woningen, wat leefkwaliteit verlaagt.
- Risico op afnemende zorg en welzijn, wat kwetsbare groepen harder raakt.

Korte-termijn denken:

- Ontwikkelingen gestuurd door korte-termijn financiële prikkels, zonder duidelijke strategie voor de toekomst.
- Grote infrastructurele projecten zoals de Lelylijn en watermanagement blijven onzeker of onuitgevoerd.
- Problemen afwentelen op Flevoland vanuit omliggende provincies, zoals de locatie van een kerncentrale.

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Resultaat voorkeurstemmen keuzekaart

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Kansen

Ruimte en middelen

- Schaalvoordelen in energieopwekking en efficiënte landbouw versterken de economische en ecologische balans.
- Integrale oplossingen en slimme ruimtelijke inrichting dragen bij aan efficiënt ruimtegebruik.
- Welzijn en gezondheid voor grote aantallen mensen door de ontwikkeling van bereikbare voorzieningen en overgangsgebieden tussen stad, natuur en landbouw.
- Het behoud van erfgoed als verbindende factor versterkt de identiteit van de regio. Scenario sluit aan bij originele plan voor Flevoland.

Innovatie en technologie

- Technologie en innovatie positioneren Flevoland als een showcase voor de wereld, bijvoorbeeld met watertechnologie en circulaire bedrijven.
- Innovaties in energie, onderwijs en landbouw creëren nieuwe mogelijkheden en dragen bij aan de maakbaarheid en duurzaamheid van de regio.

Verbinding en bereikbaarheid

- Dronten en de Noordoostpolder dichter bij Zwolle en Almere beter verbonden met Amsterdam versterken de bestuurlijke en fysieke integratie.
- Hoogwaardige OV- en fietsvoorzieningen verbeteren bereikbaarheid en verminderen druk op andere transportmodi.

Knelpunten

Ruimtelijke kwaliteit

- Gebrek aan multifunctioneel ruimtegebruik leidt tot inefficiëntie en ruimtedruk.
- Natuurgebieden worden ingeklemd en biodiversiteit neemt sterk af, wat de kwaliteit van habitats en ecosystemen bedreigt.
- Grootschalige ingrepen zoals het "dichtmetselen" van IJsselmeer en Markermeer verminderen de ruimtelijke en landschappelijke waarde.
- Uitbreiding energielandschap niet wenselijk: voegt weinig toe voor de gezondheid van mens en dier en de ruimtelijke kwaliteit.

Aansluiting op behoeften

- Doelmatigheid negeert behoeften aan rust, ruimte en aantrekkelijke leefomgevingen.
- Een te sterke focus op economische efficiëntie gaat ten koste van sociale cohesie en kansen voor innovatie.

Uitvoerbaarheid

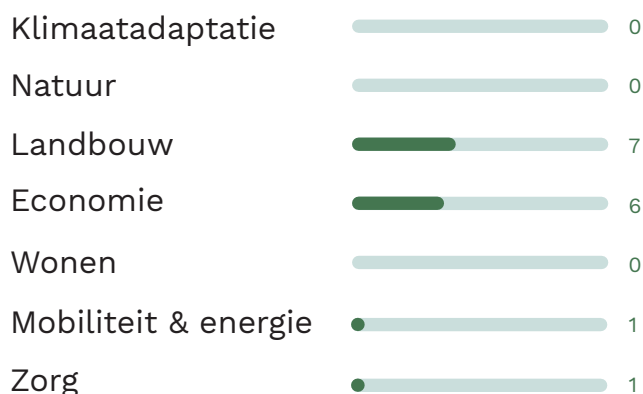
- Plannen worden als té visionair en moeilijk uitvoerbaar gezien, wat het vertrouwen in realisatie belemmert.
- Door scheiding functies niet flexibel genoeg om in te spelen op veranderingen in de maatschappij.

Actief

Individueel welzijn - Mozaïek

Resultaat voorkeurstemmen keuzekaart

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Kansen

Lokale duurzaamheid en innovatie

- Lokale voedselvoorziening en korte voedselketens met een focus op landbouw die natuurwaarden respecteert.
- Creativiteit leidt tot nieuwe verdienmodellen en economische innovatie.
- Een goede waterbuffer en ecologische verbindingen versterken de relatie tussen mens en natuur.

Vrijheid en flexibiliteit

- Individuele ontplooiing en ruimte voor innovatieve woonvormen die aansluiten bij persoonlijke dromen en behoeften.
- Minder regeldruk om initiatieven zoals Groot Oosterwold en de 'Flevovrijstaat' ook daadwerkelijk mogelijk te maken.

Samenwerking

- Gemeenten kunnen met goede publiek-private samenwerkingen (PPS) winst behalen, zowel financieel als maatschappelijk.
- Aandacht voor integraal beleid, zoals rekening houden met waterbeheer en natuurlijke infrastructuur, versterkt de leefomgeving en samenwerking.

Knelpunten

Ruimtelijke kwaliteit

- Chaos en gebrek aan regie leiden tot een onsamenvangende ontwikkeling van functies en ruimteverspilling.
- Natuur versnipperd, landschappelijke kwaliteit raakt verloren, en cultuurhistorisch erfgoed wordt gesloopt of overgebouwd.
- Openheid en unieke identiteit van Flevoland dreigen verloren te gaan door verrommeling en versnippering.

Ongelijkheid en sociale polarisatie

- Ruimte wordt niet effectief benut; winkels zijn verspreid over de provincie, mislukte combinaties van functies, en grondspeculatie domineren.
- Vraagtekens bij woonzekerheid en betaalbaarheid. Werkt voor de "happy few," groeiende tegenstellingen tussen arm en rijk.

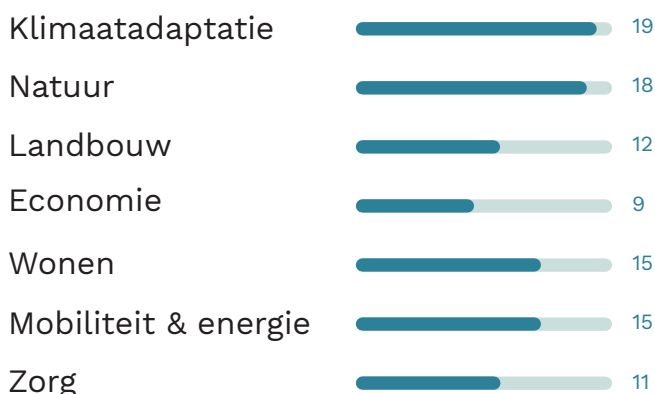
Infrastructuur en mobiliteit

- Verkeersveiligheid, files en slechte condities voor collectief vervoer beperken goede bereikbaarheid.
- Gebrek aan OV-opties zorgt voor een autogedreven samenleving, wat ecologische verbindingen verder verstoort.
- Ook zorg en onderwijs staan onder druk.

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Resultaat voorkeurstemmen keuzekaart

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Kansen

Natuur

- Natuur is leidend bij ruimtelijke inrichting, met groene ecologische structuren en verbeterde biodiversiteit.
- Uitbreiding en versterking van Natura 2000-gebieden verhogen de kwaliteit van natuurbehoud.
- Doorlopende ecozones en groene verbindingen zorgen voor een duurzaam ecosysteem en toegankelijkheid van natuur.

Landbouw en innovatie

- Landbouw en natuur gaan hand in hand, met boeren als natuurbeheerders en nieuwe manieren van biologische en kleinschalige landbouw.
- Innovaties in landbouw dragen bij aan klimaatbestendigheid en natuurwaarden, terwijl voedselproductie gegarandeerd blijft.

Leefbaarheid

- Compacte steden en complementaire voorzieningen creëren een balans tussen stedelijke ontwikkeling en groene ruimte.
- Toegang tot zorg en welzijn wordt gewaarborgd voor alle bewoners, met behoud van ruimtelijke kwaliteit.
- Een groen en aantrekkelijk landschap biedt recreatiemogelijkheden en verhoogt de leefbaarheid.

Klimaatbestendigheid en waterbeheer

- Wateropgaven worden duurzaam opgelost met water borgen en een focus op drinkwater van hoge kwaliteit.
- Het scenario biedt een langetermijnvisie voor klimaatbestendige infrastructuur en landgebruik, inclusief groene en blauwe dooradering van de provincie.

Knelpunten

Ruimtelijke kwaliteit

- De focus op waterberging en natuurontwikkeling slaagt alleen als de landbouw zich sterk aanpast. Met dit scenario levert Flevoland te veel in op landbouw.
- De afhankelijkheid van energie-intensieve waterbeheersystemen zoals sluizen brengt uitdagingen voor duurzaamheid en veiligheid.
- Verlies van openheid in gebieden zoals het Markermeer en IJsselmeer door nieuwe ontwikkelingen vermindert de unieke landschappelijke waarde.
- Afname van infrastructuur zoals Lelystad Airport en belangrijke vaarroutes en autowegen leggen druk top bereikbaarheid en economische potentie.

Woonopgave

- Kans dat andere functies in steden en dorpen opgeofferd worden voor woningbouw.
- Verdichting leidt tot hoger bouwen en minder ruime woningen, wat de kwaliteit van de leefomgeving verlaagt.
- Realisatie van te weinig woningen, wat bijdraagt aan de woningnood.
- Het robuuste scenario is interessant maar het grootste knelpunt is dat de woningbouwopgave waarschijnlijk hier niet gehaald wordt. Is het een idee om de geest van het robuuste model te behouden maar een aantal stedelijke kernen toe te voegen?

Conclusie

Na de reflectie op de scenario's, is in groepen besproken wat de deelnemers de provincie mee willen geven in het vervolgproces van de omgevingsvisie en welke punten juist gelaten wilde worden. Hieronder een totaaloverzicht.

Wat nemen we mee?

Duidelijke sturing en integraliteit

- Er is behoefte aan heldere kaders en regie vanuit de provincie bij het aanpakken van grote opgaven, zoals wonen, mobiliteit, en natuur. Belangrijk dat het voorkeursscenario realistisch en schaalbaar is.
- Integraliteit is essentieel: landbouw, natuur, wonen en economie moeten in balans worden ontwikkeld.
- Grenzen durven stellen geeft duidelijkheid, maar moet ambitie en innovatie niet in de weg staan.
- Durf een langetermijnvisie te schetsen, rekening houdend met demografische en economische veranderingen.
- Flevoland moet haar eigenheid behouden, inclusief erfgoed, natuur en pioniersmentaliteit. "Weg=weg" is een belangrijk signaal.

Duurzame, groene, inclusieve en gezonde leefomgeving

- De natuur moet een leidende rol spelen in ruimtelijke ontwikkeling, met aandacht voor biodiversiteit, waterbeheer, en recreatief groen. Sterke groenstructuren zijn essentieel voor een gezonde leefomgeving
- Aandacht voor duurzaamheid, zoals circulaire economie en slimme mobiliteitsoplossingen.
- Zorg dat voorzieningen bereikbaar blijven voor iedereen, ongeacht inkomen of locatie. En leg de focus op welzijn, zorg en leefbaarheid.
- Binding tussen wonen en werken, nabijheid van voorzieningen, en aandacht voor sociale cohesie versterken een inclusieve samenleving.
- Nabijheid van groen en recreatiemogelijkheden is essentieel voor een aantrekkelijke en leefbare omgeving.

Wat laten we achter?

Verrommeling van het landschap en korte termijn denken

- Vermijden van verrommeling en versnippering in beleid, ruimte en functies.
- Horizonvervuiling door energielandschappen en grote bedrijfsgebouwen. Geen 'eenheidsworst' of ondoordachte verdeling van ruimte.
- Flexibiliteit in beleidsvorming is belangrijk, te rigide patronen moeten worden vermeden.
- Kortzichtige economische of ruimtelijke beslissingen. Ad-hoc beslissingen leiden tot ondoordachte ontwikkelingen. Provincie moet duidelijke kaders scheppen voor gemeenten en ondernemers.
- Het negeren van de impact van klimaatverandering en afnemende natuurwaarden is niet acceptabel

Economie boven natuur en samenleving

- Te veel macht voor de markt wordt afgewezen, vooral als het ten koste gaat van groen, natuur, en leefbare steden.
- Vermijd een strakke scheiding tussen natuur en landbouw; integreer functies waar mogelijk.
- Zorg dat economische ontwikkeling niet ten koste gaat van groen en gezonde leefomgevingen.
- Kerncentrales, luchthavens in kwetsbare gebieden zoals het IJsselmeer, en grote bewegingen naar de MRA (Metropoolregio Amsterdam) worden als ongewenst gezien.
- Stuur op duurzame groei en maatschappelijke balans, in plaats van enkel economische winst.

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

Regioatelier Noord

Datum: 3 december 2024, 19:00-21:30

Locatie: Theater 't Voorhuys Beursstraat 1, 8302 CW Emmeloord.

Opzet verslag: Dit verslag is een samenvatting van de opgehaalde inbreng bij de werkvormen. De inleidende powerpoint presentatie is meegestuurd als bijlage bij dit verslag.

Over de Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnplan van de provincie Flevoland. In een omgevingsvisie staan de ambities en doelen die de provincie heeft voor de leefomgeving. Met als grote vraag: hoe ziet Flevoland er in 2050 uit? Hoe en waar wordt er gewoond, gewerkt en geleefd? En hoe wordt de schaarse ruimte in de provincie ingericht? Welke maatschappelijke kansen, opgaven en uitdagingen zijn er en welke oplossingen kunnen daarvoor bedacht worden?

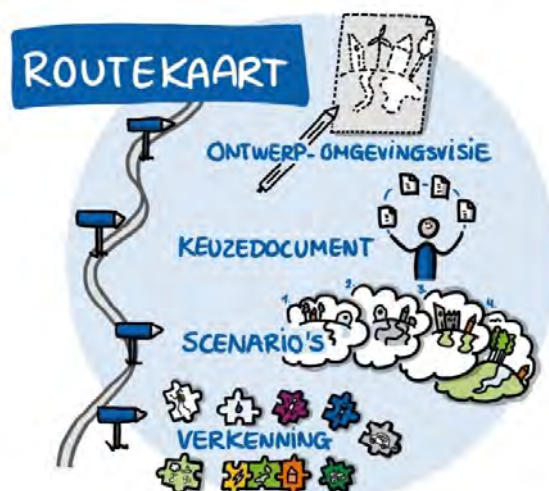
Participatie over scenario's

De routekaart voor het maken van de nieuwe omgevingsvisie bestaat uit vier fasen. De bijeenkomst waar dit verslag over gaat, maakt deel uit van de tweede fase. Voor deze fase heeft de provincie verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van Flevoland opgesteld. Deze extreme scenario's helpen om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van verschillende ontwikkelrichtingen. Het doel is niet om één scenario te kiezen, maar om kansen, risico's en de voorkeuren van Flevoland in beeld te brengen.

De scenario's zijn tijdens meerdere bijeenkomsten getoetst bij verschillende doelgroepen zoals bij andere overheden, maatschappelijke partners en inwoners. Naast dit regioatelier op 3 december 2024 organiseerde de provincie Flevoland ook een strategiesessie (26 november 2024) en regioateliers in Almere en Dronten (2 en 9 december). Ook werd er een fotoactie georganiseerd over de identiteit van Flevoland. Daarnaast deelt de Jongerenraad van Flevoland hun visie op de scenario's.

De vervolgstappen

De verzamelde input uit de participatie brengt de provincie samen in een keuzedocument met een of meerdere alternatieven voor de omgevingsvisie. Daarna volgt een nieuwe participatieronde, die zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2025. De laatste stap van dit proces is het opstellen van een ontwerp omgevingsvisie dat aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Na deze besluitvorming wordt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Hier kan iedereen op reageren. Begin 2026 is de definitieve omgevingsvisie gereed.

Gebruikte werkvormen

- **Hoop en vrees (individuele opdracht):** Bij binnenkomst kozen de deelnemers een afbeelding die staat voor hun hoop en hun vrees voor de toekomst van Flevoland. Ze beantwoordden daarbij twee vragen: Hoe hoop je dat Flevoland er in 2050 uitziet? En wat is je vrees als je aan het Flevoland van de toekomst denkt? Op de achterkant van de foto's schreven ze een korte toelichting om hun keuze uit te leggen.
- **Reflectie op de thema's per scenario (groepsopdracht):** In een plenaire groepssetting dachten de deelnemers na over zeven thema's: wonen, economie, klimaatadaptatie, natuur, landbouw, mobiliteit & energie, en gezondheidszorg. Elk thema bestond uit vier mogelijke ontwikkelscenario's. Voor elk thema gaven de deelnemers aan welke kansen en knelpunten ze zagen. Het doel van deze werkvorm was om vrij te denken en alle mogelijke kanten van de scenario's te belichten.
- **Stemronde hoop en vrees per thema (individuele opdracht):** Tot slot konden de deelnemers per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario.

Resultaat Hoop en Vrees

De deelnemers kozen een afbeelding die staat voor hun hoop en vrees over de toekomst van Flevoland. De gekozen foto's zijn te zien in de afbeelding. De opsomming hieronder is een samenvatting van de toelichtingen die deelnemers op de achterkant van hun foto schreven.

Resultaten Hoop

Natuur

- Behoud van natuur
- Een zorgvuldige balans tussen natuur, agrarisch gebruik, woningbouw en industrie.

Landbouw

- Flevoland moet haar positie als regio met de beste landbouwgrond in Europa behouden en deze inzetten voor voedselzekerheid.
- De landbouwstructuur, het landschap van de
- Ruimte voor innovatie binnen de landbouwsector
- Ruimte is een schaars goed en een onderscheidende kwaliteit van Flevoland, wat niet opgeofferd mag worden aan kortetermijnbeleid.
- De unieke ruimtelijke kwaliteit van Flevoland moet worden gekoesterd en geïntegreerd in duurzaam beleid.

Wonen

- Meer ruimte voor ontwikkeling kleine woningen
- Noordoostpolder en ruimte voor woningen op erven moeten worden beschermd.

Resultaten Vrees

Landbouw

- Ruimte moet niet alleen ten goede komen aan woningbouw, opslag en logistieke ontwikkelingen. Mag niet ten koste gaan van vruchtbare landbouwgrond en de kwaliteit van leven.
- Flevoland als stedelijk gebied, terwijl het juist bekend staat om haar agrarische karakter en open ruimte.

Economie

- Toename ruimte-intensieve economie (zoals logistiek en traditionele landbouw) in plaats van te investeren in een kenniseconomie, toerisme en kleinschalige ecologische landbouw.
- Grote toename van woningbouw, vooral als deze niet beperkt blijft tot grotere kernen.

Mobiliteit & energie

- Plaatsing van meer grote windmolens, gezien de impact op het landschap en het welzijn van bewoners.

Zorg

- Een toenemende afstand tot zorg en voorzieningen wordt als een groot risico gezien, met name voor meer afgelegen gebieden.

Resultaat stemronde Hoop en Vrees. Samenvatting per thema

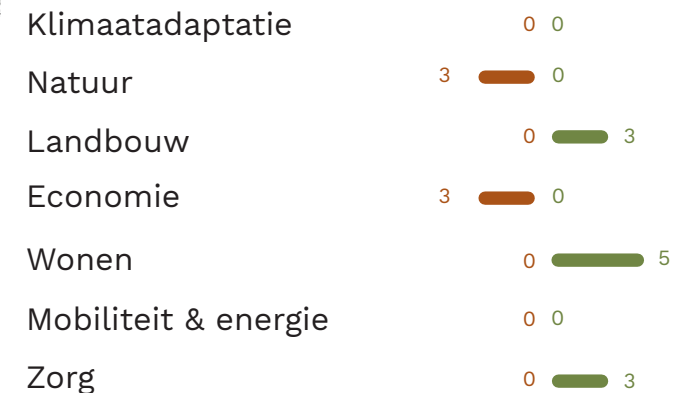
De deelnemers konden per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario. Het resultaat is hier samengevat in aantal stemmen weergegeven in de balkjes.

— Hoop
— Vrees

Innovatief Materiële welvaart - Clusteren

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Actief Individueel welzijn - Mozaïek

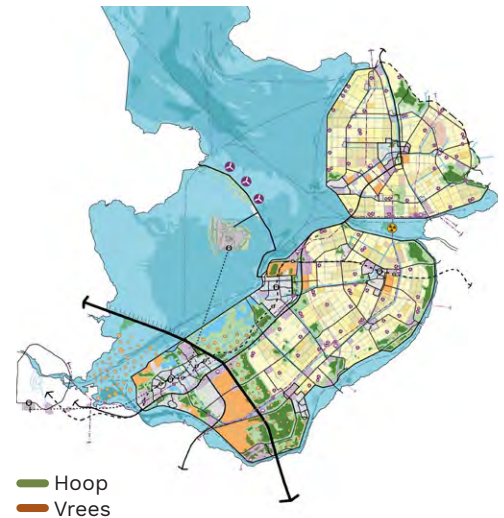
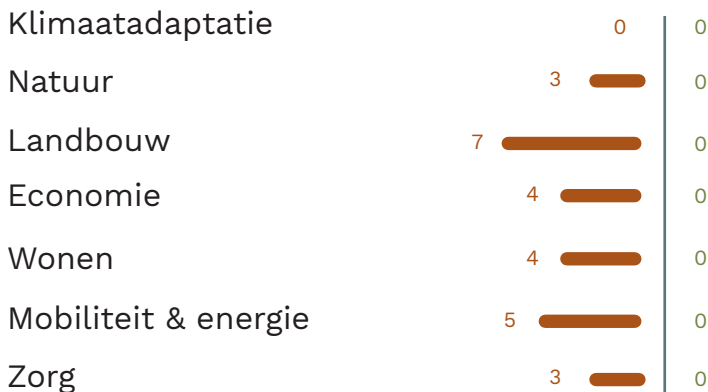
Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Innovatief

Materiële welvaart - Clusteren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Hittestress wordt als risico genoemd; hoe toekomstbestendig is deze vorm van landbouw?

Natuur: Verlies van regie op biodiversiteit en klimaatadaptatie; economie krijgt voorrang, sterke korte-termijnfocus.

Landbouw: Mogelijke schaalvergroting leidt tot verlies van eigen initiatief, dalende efficiëntie en verschrping van het landschap; ondernemers kunnen hun plek verliezen, Flevoland verliest zijn hart en ziel.

Economie: Angst voor verkeerdrukke langs de A6; grote bedrijven passen niet bij het karakter van Flevoland; risico op een slaapsteden/dorpen effect waarbij mensen wel in kleine kernen wonen, maar daar niet werken.

Wonen: Verstening, geldgedreven ontwikkelingen en verrommeling van het landschap; afhankelijk van de wil van projectontwikkelaars. We hoeven niet zoveel woningen te bouwen in Flevoland.

Mobiliteit en Energie: Leefbaarheid en natuur komen onder druk te staan; wat is de meerwaarde van extra inzet op grootschalige energieopwekking?

Gezondheidszorg: Grote afstanden en gebrek aan regie verminderen betrokkenheid; technologische oplossingen vervangen face-to-face contact, wat essentieel is voor zorg, maar beperkt.

Kansen

Klimaatadaptatie: Waterberging onder woningen, geïnspireerd door voorbeelden in België, biedt kansen voor efficiënt waterbeheer.

Natuur: Het verplaatsen en borgen van natuur op alternatieve locaties wordt gezien als een mogelijke oplossing.

Landbouw: Een efficiënt en op behoefte gericht landbouwmodel biedt kansen voor een winstgevende inrichting van agrarische gronden.

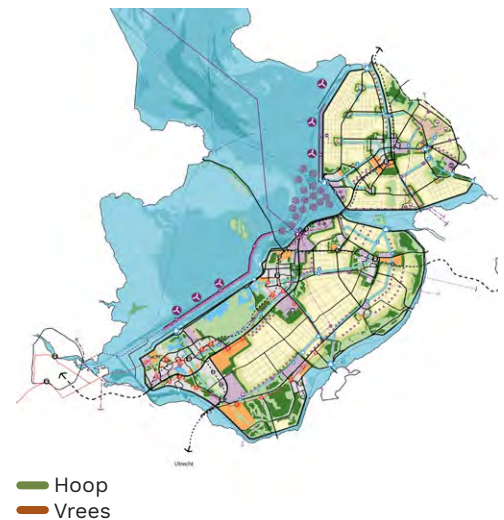
Economie: Goed georganiseerde transportstructuren maken grotere afstanden tussen kernen, bedrijven en voorzieningen haalbaar, mits grote ruimtevragers worden geweerd.

Mobiliteit en energie: Het gebruik van de Markerwaard biedt mogelijkheden om diverse problemen op te lossen.

Gezondheidszorg: Ruimte voor maatwerk in zorg, zorg op afroep en zorg aan huis; ouderen kunnen thuis blijven wonen.

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Technologie zoals wegpompen van water is ontoereikend tegen klimaatverandering; bodemdaling blijft een probleem terwijl de zeespiegel stijgt. Scenario biedt geen oplossing: korte termijn denken.

Natuur: Alleen een rand rondom dorpen en steden biedt geen effectieve ecologische verbindingzones voor dieren; twijfel of natuur alleen mag bestaan voor recreatie of ook puur als natuur.

Economie: Verhoging van milieucategorieën kan leiden tot milieuvervuiling.

Gezondheidszorg: Tekort aan mantelzorgers en vrijwilligers is een risico voor het slagen van het scenario; vrijwillige zorg moet vrijwillig blijven.

Kansen

Natuur: Verplichting om tuinen te vergroenen; bevordering van verbinding tussen wonen, landbouw en natuur als overgang van bebouwde gebieden naar het buitengebied.

Landbouw: Innovatie wordt gestimuleerd; ruimtebesparing en de focus op het halen van hoge productie uit vruchtbare grond maken het een geschikt scenario.

Economie: Kans op hogere leefbaarheid door een gebalanceerde aanpak.

Wonen: Organische groei wordt ondersteund en gefaciliteerd; door de woningbouwopgave centraal te sturen, krijg je een goede afweging van belangen; centralisatie van voorzieningen biedt structuur en past bij het DNA van Flevoland, er is weinig verandering voor nodig; kansen voor bouwen op erven.

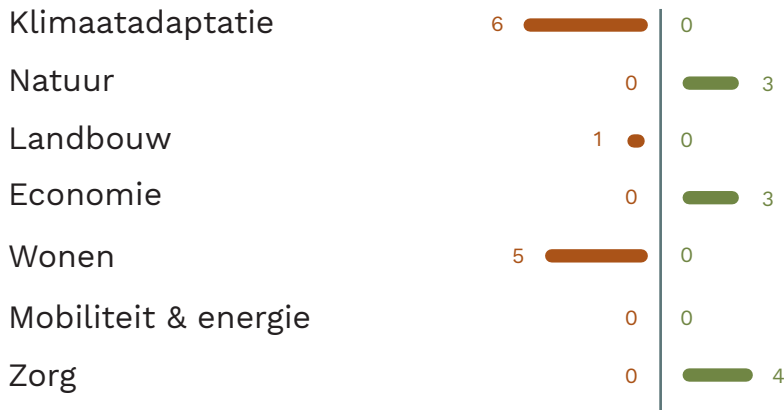
Mobiliteit en energie: Overheid behoudt regie; aantrekkelijk voor bedrijven; focus op waterstofproductie en minder spreiding van windmolens door de provincie.

Gezondheidszorg: Combinatie van maatschappelijke betrokkenheid en clustering van zorgvoorzieningen biedt een win-win situatie.

Actief

Individueel welzijn - Mozaïek

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Individuele verantwoordelijkheid voor adaptatie is onhaalbaar; agrariërs hebben hier niet de juiste kennis en kunde voor, hiervoor is centrale sturing nodig.

Natuur: Gebrek aan structuur en regie; risico dat natuur slecht wordt aangelegd of beheerd door inwoners, agrariërs en ondernemers. Zij zijn geen experts; onduidelijk of versnipperde natuur wel kwalitatief goed genoeg is.

Landbouw: Onduidelijk wat een lokale afzetmarkt betekent, is er voldoende draagkracht op die manier; de poldergrond is vruchtbaar genoeg voor productie op grotere schaal.

Economie: Versnippering van het landschap, toename bedrijventerreinen, en verlies van de open polder.

Wonen: Alleen geschikt voor de 'happy few'; risico op verstedelijking van het agrarische gebied; gebrek aan structuur en afstemming en risico op verrommeling van het landschap.

Mobiliteit en energie: Vervoer voor grote landbouwwerktuigen is niet meegenomen in het scenario; risico op ongelijkheid in beschikbaarheid van energievoorziening als centrale controle en sturing ontbreekt.

Gezondheidszorg: Te optimistisch; ouderen en hulpbehoevenden worden mogelijk gedwongen te verhuizen uit kleine dorpen.

Kansen

Natuur: Vrije invulling van de provincie biedt ruimte voor onverwachte initiatieven.

Landbouw: Sommige boeren in Flevoland werken al op deze manier.

Economie: Kleinschalige industrie en werkgelegenheid verspreid over de hele provincie.

Wonen: Ruimte voor creativiteit en diversiteit in het oplossen van het woningvraagstuk; meer vrijheid in vergunningentrajecten; mogelijkheid om wonen op erven te vergroten;

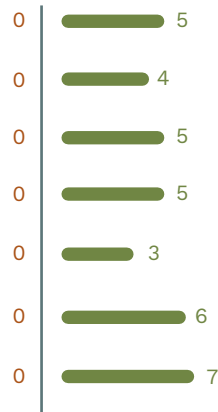
Gezondheidszorg: Zelfredzaamheid van mensen maakt het scenario mogelijk financieel aantrekkelijk.

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Klimaatadaptatie
Natuur
Landbouw
Economie
Wonen
Mobiliteit & energie
Zorg

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Landbouw: Landbouw is ondergeschikt aan natuur, wat weerstand oproept.

Mobiliteit en energie: Mogelijk verrommeling van het landschap door het overal neerzetten van energie infrastructuur.

Gezondheidszorg: Scenario kan te duur en inefficiënt zijn; twijfel over behoud van hoge kwaliteit van zorg, hoe haalbaar is dit scenario in deze arbeidsmarkt?

Kansen

Klimaatadaptatie: Flevoland speelt een sleutelrol in klimaatadaptatie met bodem en water als leidende factoren; belangrijk dat bodem en water leidend voor ontwikkeling zijn.

Natuur: Versterking van biodiversiteit, leefbaarheid en klimaatadaptatie; robuuste verbindingzones verbinden natuurgebieden; echt een must voor een gezonde provincie.

Landbouw: Ecologische landbouw met aandacht voor recreatie en klimaatadaptatie; Flevoland moet weer leren leven met water, net zoals vroeger; integratie natuur en landbouw wordt steeds belangrijker; dit biedt ook een kans om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te brengen.

Economie: Gezonde economie mogelijk door slim om te gaan met de beschikbare ruimte; pas wel op met alleen hoogbouw. Wonen: Verdichting en inbreiding betekenen dat je zorgvuldig omgaat met de schaarse grond.

Mobiliteit en energie: Aansluiting bij klimaatdoelstellingen; focus op duurzame energieoplossingen zoals batterijen en waterbassins met windmolens.

Gezondheidszorg: Ouderen kunnen thuis blijven wonen; mogelijkheid tot herintroductie van bejaardentehuizen door clustering van voorzieningen.

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

Regioatelier Oost

Datum: 9 december 2024, 14:00-17:00

Locatie: De Meerpaal, De Rede 80, 8251 EX Dronten.

Opzet verslag: Dit verslag is een samenvatting van de opgehaalde inbreng bij de werkvormen.

De inleidende powerpoint presentatie is meegestuurd als bijlage bij dit verslag.

Over de Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnplan van de provincie Flevoland. In een omgevingsvisie staan de ambities en doelen die de provincie heeft voor de leefomgeving. Met als grote vraag: hoe ziet Flevoland er in 2050 uit? Hoe en waar wordt er gewoond, gewerkt en geleefd? En hoe wordt de schaarse ruimte in de provincie ingericht? Welke maatschappelijke kansen, opgaven en uitdagingen zijn er en welke oplossingen kunnen daarvoor bedacht worden?

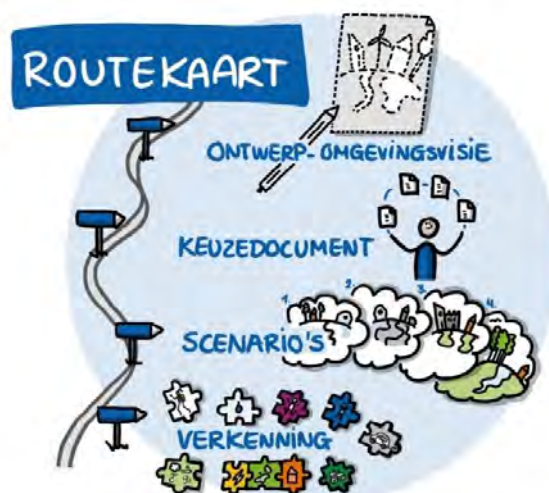
Participatie over scenario's

De routekaart voor het maken van de nieuwe omgevingsvisie bestaat uit vier fasen. De bijeenkomst waar dit verslag over gaat, maakt deel uit van de tweede fase. Voor deze fase heeft de provincie verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van Flevoland opgesteld. Deze extreme scenario's helpen om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van verschillende ontwikkelrichtingen. Het doel is niet om één scenario te kiezen, maar om kansen, risico's en de voorkeuren van Flevoland in beeld te brengen.

De scenario's zijn tijdens meerdere bijeenkomsten getoetst bij verschillende doelgroepen zoals bij andere overheden, maatschappelijke partners en inwoners. Naast dit regioatelier op 9 december 2024 organiseerde de provincie Flevoland ook een strategiesessie (26 november 2024) en regioateliers in Almere en Emmeloord (2 en 3 december). Ook werd er een fotoactie georganiseerd over de identiteit van Flevoland. Daarnaast deelt de Jongerenraad van Flevoland hun visie op de scenario's.

De vervolgstappen

De verzamelde input uit de participatie brengt de provincie samen in een keuzedocument met een of meerdere alternatieven voor de omgevingsvisie. Daarna volgt een nieuwe participatieronde, die zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2025. De laatste stap van dit proces is het opstellen van een ontwerp omgevingsvisie dat aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Na deze besluitvorming wordt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Hier kan iedereen op reageren. Begin 2026 is de definitieve omgevingsvisie gereed.

Gebruikte werkvormen

- **Hoop en vrees (individuele opdracht):** Bij binnenkomst kozen de deelnemers een afbeelding die staat voor hun hoop en hun vrees voor de toekomst van Flevoland. Ze beantwoordden daarbij twee vragen: Hoe hoop je dat Flevoland er in 2050 uit ziet? En wat is je vrees als je aan het Flevoland van de toekomst denkt? Op de achterkant van de foto's schreven ze een korte toelichting om hun keuze uit te leggen.
- **Reflectie op de thema's per scenario (groepsopdracht):** In een plenaire groepssetting dachten de deelnemers na over zeven thema's: wonen, economie, klimaatadaptatie, natuur, landbouw, mobiliteit & energie, en gezondheidszorg. Elk thema bestond uit vier mogelijke ontwikkelscenario's. Voor elk thema gaven de deelnemers aan welke kansen en knelpunten ze zagen. Het doel van deze werkvorm was om vrij te denken en alle mogelijke kanten van de scenario's te belichten.
- **Stemronde hoop en vrees per thema (individuele opdracht):** Tot slot konden de deelnemers per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario.

Resultaat Hoop en Vrees

De deelnemers kozen een afbeelding die staat voor hun hoop en vrees over de toekomst van Flevoland. De gekozen foto's zijn te zien in de afbeelding. De opsomming hieronder is een samenvatting van de toelichtingen die deelnemers op de achterkant van hun foto schreven.

Resultaten Hoop

Klimaatadaptatie

- Het behouden van 'droge voeten' en het intelligent omgaan met waterbeheer. Dijken blijven niet alleen praktisch belangrijk, maar ook symbolisch als teken van stabiliteit.

Landbouw

- Veel ruimte voor agrarische bedrijven, waarbij een gezonde bodem en biodiversiteit centraal staan; schonere landbouw met minder verontreinigende gewasbeschermingsmiddelen en een beperking van vermessing.

Economie

- Groei van hoogwaardige technologische bedrijven, gecombineerd met scholingsmogelijkheden en werkgelegenheid voor zowel hoger als lager opgeleiden. Hierbij wordt ook het belang van een goede infrastructuur benadrukt.

Wonen

- Een balans tussen wonen, werken en recreëren. En het verweven van functies zoals recreatie en landbouw. Het versterken van de groenstructuren in de provincie, zeker in de woongebieden.

Resultaten Vrees

Landbouw

- Afname van het aantal oorspronkelijke landbouwerven, wat leidt tot verpaupering en verlies van sociale cohesie in het buitengebied.

- De unieke identiteit van Flevoland dreigt verloren te gaan door stedelijke invloeden en het ondergeschikt maken van dorpen aan stedelijke belangen.

Wonen

- Het volbouwen van de polder om woningtekorten elders op te lossen

Economie

- De verdozing van het landschap door grote bedrijfsgebouwen wordt als een bedreiging ervaren.

Mobiliteit & energie

- Nog meer windmolens en zonnepanelen in open landschappen wordt gezien als landschapsvervuiling. Er is voldoende ruimte op daken.

- Lucht- en geluidsvervuiling in algemene zin.
- Geluidsoverlast door de komst van de F35.

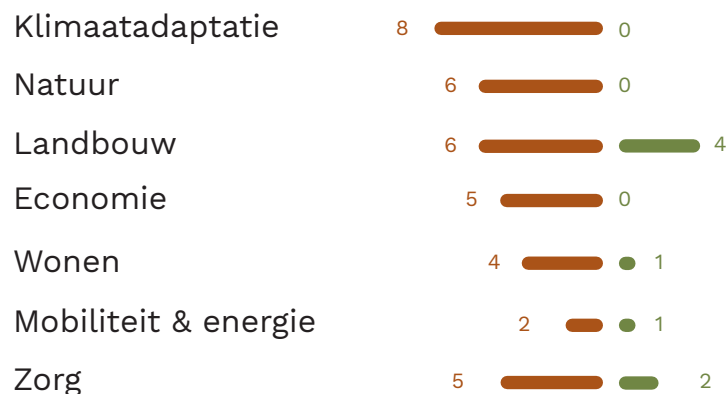

Resultaat stemronde Hoop en Vrees. Samenvatting per thema

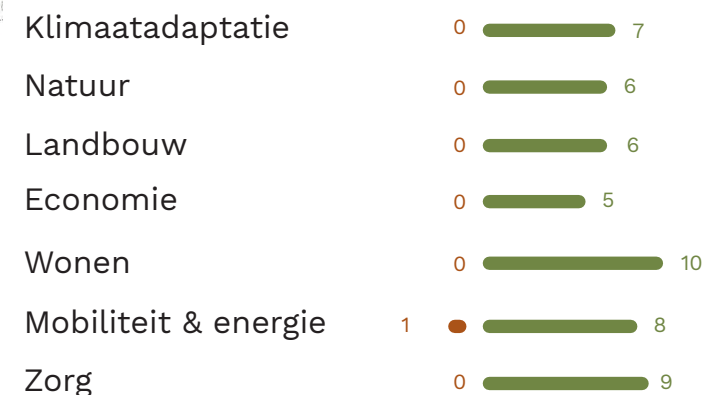
De deelnemers konden per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario. Het resultaat is hier samengevat in aantal stemmen weergegeven in de balkjes.

— Hoop
— Vrees

Innovatief Materiële welvaart - Clusteren

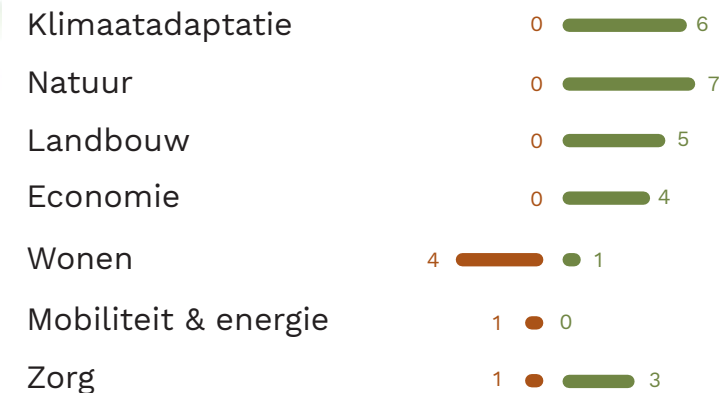
Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Actief Individueel welzijn - Mozaïek

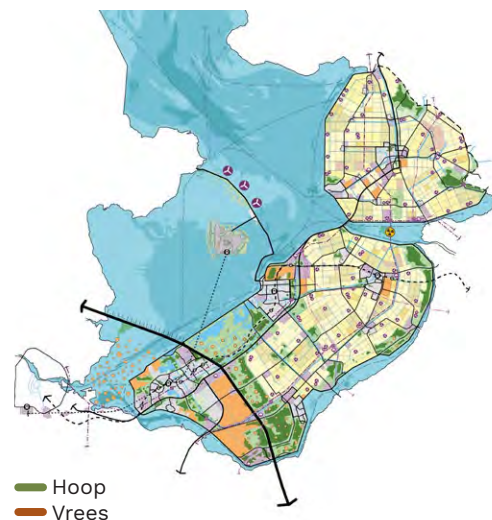
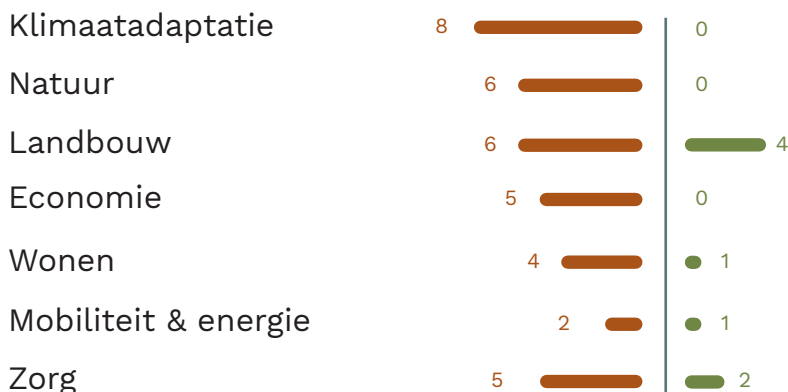
Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Innovatief

Materiële welvaart - Clusteren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Niet realistisch voor oostelijk Flevoland, teveel positieve aandacht naar de stedelijke gebieden; botst met opgaven om Flevoland toekomstbestendig te houden.

Natuur: Functioneel inzetten van natuur zet het belang van natuur zelf onder druk.

Landbouw: Beperkte ruimte voor eigen initiatief en creativiteit van de agrarische ondernemer; dreigende verloedering van leegstaande erven; afname sociale cohesie; milieuproblemen zoals verzilting en uitputting; gebrek aan helder einddoel.

Economie: Tweedeling in de polder: Regio Zwolle en Regio Randstad niet gewenst; belangrijk dat Amstelmere draagt niet alleen lusten, maar ook de lasten heeft.

Wonen: Onevenwichtigheid door focus op Almere/Amsterdam; over-industrialisatie en toename verkeersstromen tasten leefbaarheid aan; te sterke marktwerking, gebrek aan sturing en grondspeculatie zijn ongewenste ontwikkelingen.

Mobiliteit en energie: Leefbaarheid wordt ondergeschikt aan efficiëntie.

Gezondheidszorg: Gezondheidsrisico's door weinig kwalitatieve (stedelijke) leefomgeving; beperkte ziekenhuiszorg, vooral in Noordoost-Flevoland en Lelystad; inefficiënte verkeersbewegingen door verspreide zorglocaties.

Kansen

Natuur: Ontwikkeling van natuur binnen stedelijke gebieden.

Landbouw: Grootschalige, schone landbouw die toekomstgericht is, belangrijk voor voedselproductie richting 2050; erven die niet meer gebruikt worden, kunnen opgeruimd worden.

Economie: Aansluiting op de waterstofbackbone; efficiënt en rendabel scenario.

Wonen: Versnelling en ontwikkeling van woningbouw door meer verantwoordelijkheid bij private partijen te leggen.

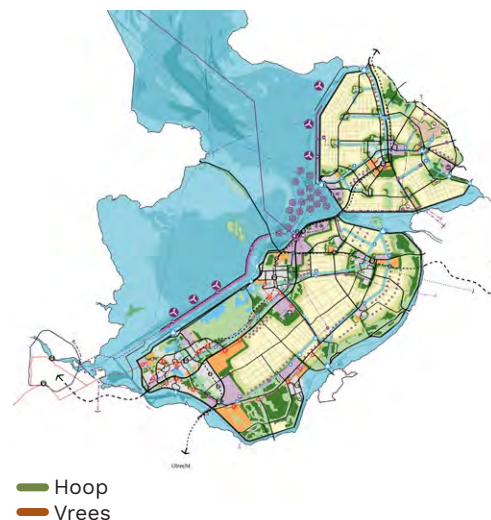
Mobiliteit en energie: Efficiënte, innovatieve oplossingen

Gezondheidszorg: Innovatieve zorgvormen, kleinschalige woonzorglocaties in het buitengebied, en een aantrekkelijk verdienmodel.

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Natuur: Strikte afbakening van natuurgebieden is ongewenst, moet geïntegreerd worden in totale leefomgeving; groene zones moeten kunnen meegroeien met de ontwikkeling van de bebouwde omgeving

Landbouw: Huidige regelgeving staan schaalvergroting en verdere ontwikkeling in de weg.

Wonen: Beperkte bewonersparticipatie en inspraak in planvorming, scenario laat weinig ruimte voor flexibiliteit.

Gezondheidszorg: Hoge verwachtingen en maatschappelijke druk op inwoners; risico op overbelasting van mantelzorgers; systeem vereist grote inspanning om draaiende te blijven.

Kansen

Klimaatadaptatie: Door centraal te sturen, doe je recht aan het belang van alle Flevolandse.

Natuur: Er wordt ruimte voor natuur vrijgehouden

Landbouw: Dit scenario geeft duidelijkheid voor landbouwbedrijven; is het meest haalbaar voor de sector, ruimte voor schaalvergroting.

Economie: Verbeterde infrastructuur en efficiënt gebruik van bedrijventerreinen leiden tot een economische impuls; meer werkgelegenheid en de komst van grotere bedrijven; bedrijfsvoering blijft rendabel.

Wonen: Efficiënt en schaalbaar ruimtegebruik en heldere gebiedsindeling zorgen voor een goed georganiseerde provincie; er blijft ruimte voor andere functies; ontwikkeling van compacte kernen bevorderen optimale bereikbaarheid.

Mobiliteit en energie: Goed georganiseerde infrastructuur, zowel voor vervoer als energie; versnelling van de energietransitie; aanpak van netcongestie. Er is beter OV nodig, bijvoorbeeld de Lelylijn.

Gezondheidszorg: Efficiënte zorgverlening met korte communicatielijnen; beter georganiseerde informele zorg dankzij sterk verbindend vermogen in de gemeenschap.

Actief

Individueel welzijn - Mozaïek

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Geen sturing is geen richting; het is de vraag of de agrariër de keuze maakt die goed is voor de hele provincie, te risicovol.

Natuur: Persoonlijk belang weegt zwaarder dan het gemeenschapsbelang; leidt tot versnippering, identiteit polder verdwijnt.

Landbouw: Spanningen tussen wonen en landbouw door overlast van machines, modder en geur; gemengde bedrijfsvoering is in de praktijk vaak niet haalbaar, boeren moeten specialiseren; te veel lokale concurrentie; lokale afzetmarkt te klein voor benodigde productie; dit scenario is te beperkend voor de landbouw.

Economie: Onduidelijk verdienmodel, wat is de financiële haalbaarheid van kleinschalige oplossingen? Verrommelde omgeving, wat mag waar? Oplossing zit niet alleen in het kleinschalige

Wonen: Verspreide verstedelijking leidt tot inefficiënt ruimtegebruik; aantasting van karakteristieke open landschap van de polder verdwijnt; voorzieningen en infrastructuur worden minder efficiënt; werkt 'eilandjes' binnen de samenleving in de hand.

Mobiliteit en energie: Energielivering is minder goed te reguleren; huidige infrastructuur leent zich hier niet goed voor; de investeringskosten om dit toch mogelijk te maken, zijn veel te hoog.

Gezondheidszorg: Onzekere verbindingen met specialistische zorg; inefficiënte zorgverlening door verspreide verstedelijking.

Kansen

Klimaatadaptatie: Ruimte voor innovatie in klimaatadaptieve oplossingen.

Natuur: Ruimte voor natuur in de directe woonomgeving; onderscheidend karakter van het scenario.

Landbouw: Focus op duurzaamheid en toekomstbestendigheid binnen de sector.

Economie: Innovatie en creativiteit door samenwerking op kleine schaal, samen tot slimme oplossingen komen.

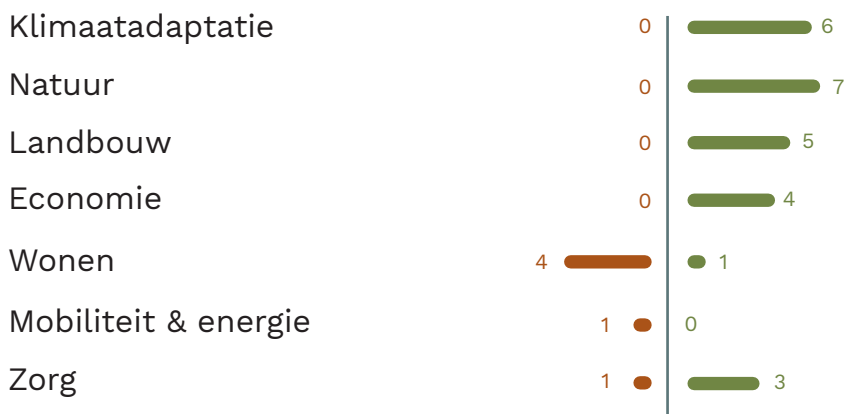
Wonen: Behoud van het landelijke karakter van Flevoland; veel ruimte en vrijheid voor bewoners, gezonde leefomgeving die mensen actief houdt; diverse woonvormen mogelijk.

Gezondheidszorg: Brede welvaart en tevredenheid onder inwoners.

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Hogere grondwaterstanden hebben negatieve gevolgen voor landbouw en bomen; staat ver af van de huidige inrichting van de provincie.

Landbouw: Natuurinclusieve landbouw is geen geld mee te verdienen; weerstand van agrariërs tegen vernatting.

Economie: Hoge bouwkosten van meerlaagse distributiecentra bemoeilijken de realisatie. Natuur: Teveel aandacht voor het belang van natuur.

Wonen: Verdichting zet leefomgeving onder druk, hoogbouw sluit niet aan bij ieders woonwensen; is er voldoende ruimte in de bestaande kernen? Scenario biedt weinig flexibiliteit.

Mobiliteit en energie: Verkeer wordt minder efficiënt; te sterke nadruk op fiets- en OV-gebruik, gaat niet werken voor bedrijven.

Gezondheidszorg: Onzekerheid over financiële haalbaarheid van de voorgestelde zorgoplossingen.

Kansen

Klimaatadaptatie: Toekomstbestendig door goed grondwaterbeheer; versterking van biodiversiteit als ondersteuning van aanpassingsvermogen;

Natuur: Echt natuurherstel, dat biodiversiteit versterkt; verbinding tussen natuurgebieden; recreatie in het groen in de woonomgeving versterkt het welzijn van inwoners.

Landbouw: Vermindering van gewasbescherming; bevordering van biodiversiteit door natuurinclusieve landbouw.

Economie: Efficiënte clustering, we gaan op deze manier zorgvuldig met de ruimte om.

Wonen: Kostenefficiënte aanpak met gerichte gestuurde woningprogramma's.

Mobiliteit en energie: Vermindering van milieuvervuiling door minder autoverkeer; energieopwekking via waterhoogteverschillen; aanpak van netcongestie.

Gezondheidszorg: Duurzaam behoud van sociale verbanden en mantelzorgnetwerken; efficiënte uitvoering van zorgdiensten; betere organisatie door compacte verstedelijking; kortere aanrijtijden en mogelijkheden voor innovatieve zorgoplossingen.

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

Regioatelier Zuid

Datum: 2 december 2024, 19:00-21:30

Locatie: De nieuwe bibliotheek Almere, Stadhuisplein 101, 1315 XC Almere

Opzet verslag: Dit verslag is een samenvatting van de opgehaalde inbreng bij de werkvormen. De inleidende powerpoint presentatie is meegestuurd als bijlage bij dit verslag.

Over de Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnplan van de provincie Flevoland. In een omgevingsvisie staan de ambities en doelen die de provincie heeft voor de leefomgeving. Met als grote vraag: hoe ziet Flevoland er in 2050 uit? Hoe en waar wordt er gewoond, gewerkt en geleefd? En hoe wordt de schaarse ruimte in de provincie ingericht? Welke maatschappelijke kansen, opgaven en uitdagingen zijn er en welke oplossingen kunnen daarvoor bedacht worden?

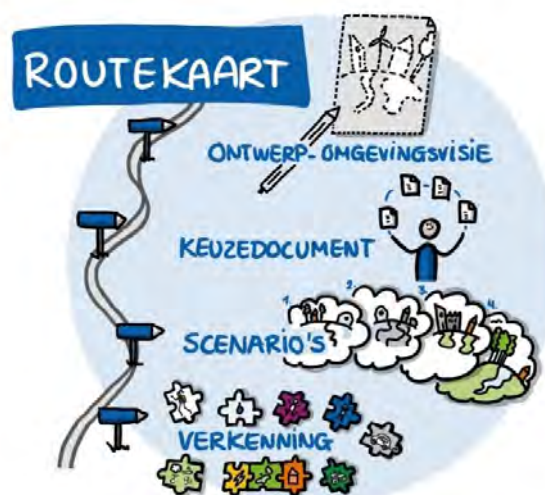
Participatie over scenario's

De routekaart voor het maken van de nieuwe omgevingsvisie bestaat uit vier fasen. De bijeenkomst waar dit verslag over gaat, maakt deel uit van de tweede fase. Voor deze fase heeft de provincie verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van Flevoland opgesteld. Deze extreme scenario's helpen om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van verschillende ontwikkelrichtingen. Het doel is niet om één scenario te kiezen, maar om kansen, risico's en de voorkeuren van Flevolandse in beeld te brengen.

De scenario's zijn tijdens meerdere bijeenkomsten getoetst bij verschillende doelgroepen zoals bij andere overheden, maatschappelijke partners en inwoners. Naast dit regioatelier op 2 december 2024 organiseerde de provincie Flevoland ook een strategiesessie (26 november 2024) en regioateliers in Emmeloord en Dronten (3 en 9 december). Ook werd er een fotoactie georganiseerd over de identiteit van Flevoland. Daarnaast deelt de Jongerenraad van Flevoland hun visie op de scenario's.

De vervolgstappen

De verzamelde input uit de participatie brengt de provincie samen in een keuzedocument met een of meerdere alternatieven voor de omgevingsvisie. Daarna volgt een nieuwe participatieronde, die zal plaatsvinden in het tweede kwartaal van 2025. De laatste stap van dit proces is het opstellen van een ontwerp omgevingsvisie dat aan Provinciale Staten ter besluitvorming wordt voorgelegd. Na deze besluitvorming wordt de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Hier kan iedereen op reageren. Begin 2026 is de definitieve omgevingsvisie gereed.

Gebruikte werkvormen

- **Hoop en vrees (individuele opdracht):** Bij binnenkomst kozen de deelnemers een afbeelding die staat voor hun hoop en hun vrees voor de toekomst van Flevoland. Ze beantwoordden daarbij twee vragen: Hoe hoop je dat Flevoland er in 2050 uit ziet? En wat is je vrees als je aan het Flevoland van de toekomst denkt? Op de achterkant van de foto's schreven ze een korte toelichting om hun keuze uit te leggen.
- **Reflectie op de thema's per scenario (groepsopdracht):** In een plenaire groepssetting dachten de deelnemers na over zeven thema's: wonen, economie, klimaatadaptatie, natuur, landbouw, mobiliteit & energie, en gezondheidszorg. Elk thema bestond uit vier mogelijke ontwikkelscenario's. Voor elk thema gaven de deelnemers aan welke kansen en knelpunten ze zagen. Het doel van deze werkvorm was om vrij te denken en alle mogelijke kanten van de scenario's te belichten.
- **Stemronde hoop en vrees per thema (individuele opdracht):** Tot slot konden de deelnemers per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario.

Resultaat Hoop en Vrees

De deelnemers kozen een afbeelding die staat voor hun hoop en vrees over de toekomst van Flevoland. De gekozen foto's zijn te zien in de afbeelding. De opsomming hieronder is een samenvatting van de toelichtingen die deelnemers op de achterkant van hun foto schreven.

Resultaten Hoop

Natuur

- Ruim opgezette woonwijken met voldoende groenstroken en een balans tussen intensiteit en natuur.
- Ruime recreatiegebieden en toegankelijke natuur, met de nadruk op beleefbaarheid zonder schade aan de natuur.

Landbouw

- Landbouw en natuur in Flevoland samenkomen zonder conflicten. Landbouw en natuur worden als complementair gezien.
- Eigen voedselproductie en leven in harmonie met ruimte, burens, en natuur worden gezien als gezondheidsbevorderend en duurzaam.

Wonen

- Klein wonen in het buitengebied wordt benoemd als oplossing voor zowel fysieke als mentale gezondheid.

Mobiliteit & energie

- Benutten van duurzame energie in woonwijken.

Zorg

- Toegankelijke, kwalitatieve zorg voor alle inwoners van Flevoland

Resultaten Vrees

Natuur

- Grauwe en weinig menselijke leefomgeving met dichte bebouwing en tekort aan ontspanning en groen.

Landbouw

- De monocultuur van gewassen met intensief gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die de bodem, biodiversiteit en waterkwaliteit schaadt.

Mobiliteit & energie

- Verdere ontwikkeling van het autonetwerk als oplossing voor mobiliteitsproblemen, terwijl duurzamere opties zoals OV, fietsgebruik en deelsvervoer onvoldoende benut worden.
- Verspilling van ruimte aan datacentra zonder zorgvuldig locatiebeleid of combinatie met andere functies.
- Industrielandschappen en versnipperde ruimtelijke ontwikkelingen ondermijnen de unieke kwaliteiten van Flevoland.

Resultaat stemronde Hoop en Vrees. Samenvatting per thema

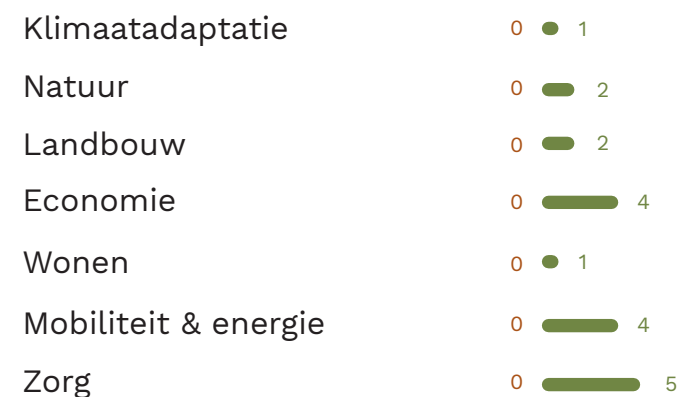
De deelnemers konden per thema hun hoop en vrees aangeven met stickers. Elk thema werd beoordeeld op basis van de vier scenario's, waarbij een groene sticker stond voor het favoriete scenario en een rode sticker voor het minst gewenste scenario. Het resultaat is hier samengevat in aantal stemmen weergegeven in de balkjes.

— Hoop
— Vrees

Innovatief Materiële welvaart - Clusteren

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Actief Individueel welzijn - Mozaïek

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Innovatief

Materiële welvaart - Clusteren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Onzekerheid over richtlijnen om onomkeerbare schade te voorkomen; ingrepen op eigen terrein kunnen schadelijke gevolgen hebben voor landbouwgrond of andere functies in de nabije omgeving

Natuur: Beperkte toegang tot landelijk gebied voor stedelijke bewoners.

Landbouw: Schaalvergroting kan leiden tot vershraling van het landschap.

Wonen: Risico op hoge huizenprijzen.

Kansen

Klimaatadaptatie: Nieuwe vormen van waterbeheer mogelijk door innovatie en technologische kennis en ervaring.

Natuur: Natuur met een verdienmodel erachter biedt een kans om meer natuur te realiseren.

Landbouw: Behoud van kostbare landbouwgrond.

Wonen: Aantrekkelijke woonmilieus voor specifieke groepen, door beter aanbod van woningen volgt een andere vraag; door een samenwerking met marktpartijen en overheid kan een nieuwe stad gerealiseerd worden

Gezondheidszorg: Passende zorg beschikbaar voor iedere portemonnee.

Doelmatig Efficiënte welvaart - Zoneren

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Klimaatadaptatie

Natuur

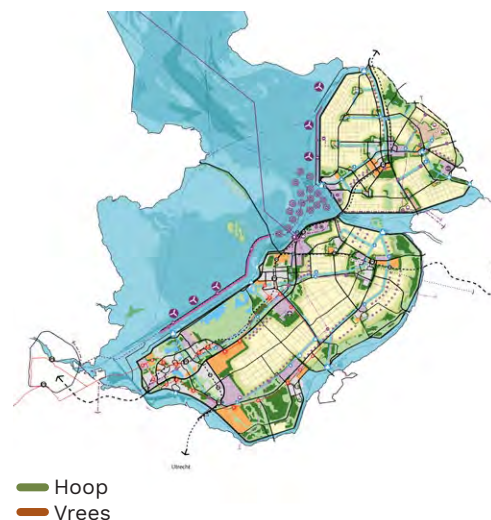
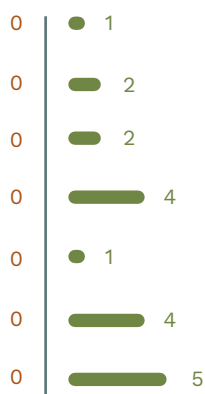
Landbouw

Economie

Wonen

Mobiliteit & energie

Zorg

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Bodemdaling wordt vooruitgeschoven en niet echt aangepakt

Kansen

Natuur: Zonering helpt bij het creëren van groene buffers en uitloopgebieden; ruimte voor groen en recreatie in de buurt steden en dorpen.

Landbouw: Kans om koploper in landbouwinnovatie te worden; belangrijk dat innovatieve initiatieven gesteund worden; beperkt ruimtegebruik voor landbouwgrond als bijvoorbeeld wordt ingezet op verticale landbouw.

Economie: Meer werkgelegenheid in de regio; wonen in de buurt van werk, goed met elkaar verbonden

Wonen: Contrast tussen stad en landelijk gebied kan worden behouden; kernvorming en clustering van functies zorgen voor betaalbaarheid; bebouwing rond knooppunten laat andere gebieden open.

Mobiliteit en energie: wonen in de buurt van werk, goed met elkaar verbonden; meest veelbelovend voor een betaalbare leefomgeving.

Klimaatadaptatie: Overheid houdt regie op de opgave.

Gezondheidszorg: Veel draagvlak voor voorzieningen; clustering van zorg mogelijk; wordt gezien als het meest betaalbare en dus realistische scenario.

Actief

Individueel welzijn - Mozaïek

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Klimaatadaptatie: Praktisch onhaalbaar, legt teveel verantwoordelijkheid bij het individu; verlies van grote stukken landbouwgrond en het open polderkarakter; integrale opgaven blijven onopgelost door focus op individueel niveau.

Natuur: Verlies van het open polderkarakter. Landbouw: Twijfel over efficiëntie van korte ketens op grotere schaal.

Wonen: Landschap versnipperd; verlies van voorzieningen zoals scholen en winkels in kleine dorpen.

Mobiliteit en energie: Beperkte schaalgrootte belemmert grootschalige innovatie; veel verplaatsingen over lokale wegen.

Gezondheidszorg: Niet haalbaar op korte termijn.

Kansen

Landbouw: Korte landbouwketens en gemengde bedrijven passend bij lokale initiatieven. Match tussen vraag en aanbod van de lokale gemeenschap.

Economie: Kleinschaligheid, thuiswerken, en gezinsgericht leven als hoekstenen.

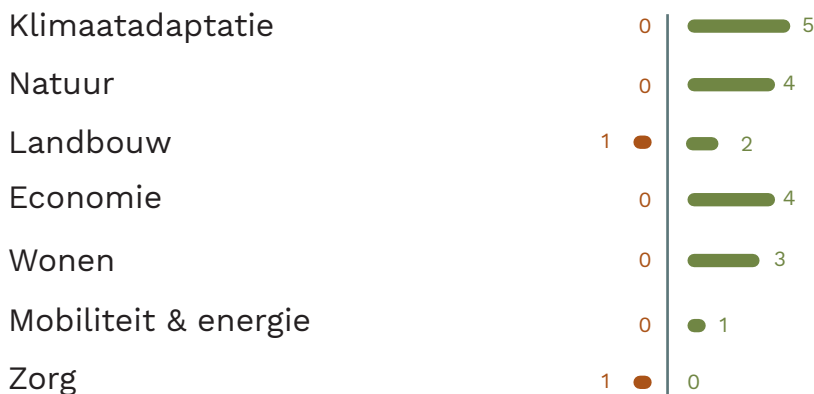
Wonen: Ruimte voor initiatieven en diversiteit binnen landelijk gebied.

Mobiliteit en energie: Gebruik van lokale energieopwekking en batterijen bij mensen thuis om het energienet te ontlasten.

Gezondheidszorg: Kleinschalige zorg en informele zorg in een groene omgeving; jong en oud leven samen. Bewoners zorgen voor elkaar en blijven door andere functies actief/participerend in de gemeenschap.

Robuust Krachtige leefomgeving - Verweven

Resultaat stemronde Hoop en Vrees

Reflectie op thema's

Hieronder een samenvatting van de kansen en knelpunten voor dit scenario benoemd door de deelnemers. Als er bij een thema geen kansen of knelpunten zijn benoemd, is dit thema hieronder weggelaten.

Knelpunten

Landbouw: Overlevingskansen van agrariërs zijn onzeker.

Wonen: Kans op overmatige verstedelijking; mogelijk verlies van kwalitatieve openbare ruimte in steden.

Gezondheidszorg: Weinig draagvlak en lange reistijden voor voorzieningen als je niet in de stad woont; kan op lange termijn onbetaalbaar zijn.

Kansen

Klimaatadaptatie: Landschap wordt visueel aantrekkelijk; duurzame langetermijnvisie waarin water langer wordt vastgehouden, wat goed is voor drogere en natte tijden; bodemkwaliteit blijft behouden.

Natuur: Meer toerisme; goede verbindingen tussen natuurgebieden; natuurontwikkeling krijgt echt een impuls, beide andere scenario's toch snel ondergeschikt.

Landbouw: Verweving tussen functies binnen het landelijk gebied; divers landschap; kans op meer contact met de omgeving.

Wonen: Draagvlak voor voorzieningen in de kernen vanwege hoge bevolkingsdichtheid;

Gezondheidszorg: Kleinschalige zorg mogelijk; mensen kunnen blijven wonen waar ze nu al wonen.

